

LUNDS
UNIVERSITET

RAPPORT

2020-02-28

STYR 2020/73

1

Vicerektor för forskarutbildning

Bo-Anders Jönsson

Redovisning av forskarutbildningsnämndens verksamhet för perioden 2018 – 2019

I enlighet med *Uppdrag för universitetsgemensamma forskarutbildningsnämnden* (STYR 2015/691) har forskarutbildningsnämnden arbetat utifrån en verksamhetsplan för år 2018 – 2019. Syftet med planen har för nämnden varit att systematiskt arbeta med kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring och följa upp kvalitetsarbetet för forskarutbildningen vid Lunds universitet.

Protokollen från forskarutbildningsnämndens sammanträden för verksamhetsperioden är diarieförda i ärendena STYR 2018/57 för verksamhetsåret 2018 och STYR 2019/166 för verksamhetsåret 2019.

Verksamhetsplan för den universitetsgemensamma forskarutbildningsnämnden vid Lunds universitet 2018 – 2019 (STYR 2017/1787) följdes upp av forskarutbildningsnämnden vid sammanträdet 2019-02-25.

En ny verksamhetsplan för forskarutbildningsnämnden gällande för 2020-2021, beslutades vid sammanträdet 2019-12-16. *Verksamhetsplan för den universitetsgemensamma forskarutbildningsnämnden vid Lunds universitet 2020 - 2021* (STYR 2019/2123).

Nedan följer en slutrapportering av aktiviteterna i verksamhetsplan 2018 – 2019 med tillhörande kommentarer.

Aktiviteter

- 1. Att införa en systematisk universitetsövergripande uppföljning av att stipendiefinansiering av doktorander hanteras korrekt och i överensstämmelse med lagstiftning och universitetets antagningsordning.**

Tidsplan: start hösten 2018

Ansvariga: Forskningservice

Aktiviteten har genomförts genom intervjuer på berörda fakulteter under hösten 2018 och slutredovisades under hösten 2019, muntligt vid sammanträde 2019-10-21, §11, och kommer att rapporteras skriftligt vid sammanträde 2020-03-30.

2. Att följa upp tilläggsfinansiering av stipendiefinansierade doktorander.

Tidsplan: start hösten 2018 med uppföljning 2019

Ansvariga: Forskningservice

Aktiviteten har genomförts genom intervjuer på berörda fakulteter under hösten 2018 och slutredovisades under hösten 2019, muntligt vid sammanträde 2019-10-21, §11, och kommer att rapporteras skriftligt vid sammanträde 2020-03-30.

3. Att införa en systematisk universitetsövergripande uppföljning av att individuella studieplaner hanteras korrekt och i överensstämmelse med universitetets föreskrifter genom stickprovskontroller.

Tidsplan: utförs årligen med start hösten 2018

Ansvariga: Forskningservice

Aktiviteten har inletts under hösten 2018 genom att fakulteterna sänt in ett antal individuella studieplaner för bedömning. Arbetet med analys pågår.

4. Att hålla sig informerad om doktoranders studievillkor och arbetsmiljö.

Tidsplan: löpande

Ansvariga: Forskningservice

Ett flertal av de ärenden som passerar forskarutbildningsnämnden har till syfte att bevaka och stärka forskarutbildningens kvalitet och därmed gagna doktorandernas arbetsmiljö och studievillkor.¹

De aktiviteter som genomförts för att nämnden ska hålla sig informerad om doktoranders studievillkor och arbetsmiljö under 2018 – 2019 är:

- Information om Stöd till doktoranders skrivande gavs den 10 december 2018 av Sektionen studiestöd och vägledning, vilket senare resulterat i närmare diskussion med fakulteterna om stödåtgärder. (Sammanträde 2018-12-10, §5)
- Presentation av ny doktorandombudsman och dennes uppdrag. (Sammanträde 2019-04-08, §6)
- Presentation av ny ordförande för Lunds doktorandkår (LDK), samt information om valet av ny doktorandombudsman (Sammanträde 2019-10-21, §8)
- Information om arbetet med doktorandernas arbetsmiljö och studievillkor från ordföranden vid Lunds doktorandkår och teknologkåren vid LTH (Sammanträde 2019-10-21, §9a)

- Information om examensenkäten för disputerade doktorander (Sammanträde 2019-10-21, 9b)
- Information om jämställdhets- och likabehandlingsrådets prioriterade frågor rörande forskarutbildning (Sammanträde 2019-10-21, §9c)
- Information om Utbildningsnämndens ärende rörande studenters psykiska hälsa baserat på studentbarometerns resultat. Diskussioner främst rörande på vilket sätt FUN kan arbeta vidare med doktoranders psykiska hälsa. (Sammanträde 2019-12-16, §6)

5. Att kartlägga och utveckla strukturer för karriärvägledning och karriärvägar för doktorander.

Tidsplan: löpande

Ansvariga: Sektionen personal och Forskningsservice

Nämnden informeras vid sammanträde 25 februari 2019 om det arbete Sektion personal genomfört för att stödja karriärutvecklingen för doktorander. Bland annat arrangeras workshops, seminarier och kurser för en karriär både inom och utanför akademien. Information om dessa samlas på Medarbetarwebben.

6. Att kartlägga förutsättningarna för att införa obligatorisk utbildning i forskningsetik för doktorander på samtliga fakulteter.

Tidsplan: start 2018

Ansvariga: Forskningsservice och Medicinsk etik

Nämnden beslutade om att utföra en kartläggning om förutsättningar och förslag på obligatorisk utbildning i forskningsetik för doktorander, vid sammanträdet den 9 april 2018 och avsatte samtidigt 50 000 kronor för genomförandet. Uppdraget gavs till universitetslektor Mats Johansson, Avd. f. medicinsk etik, Medicinska fakulteten och redovisades för nämnden vid sammanträdet den 24 september 2018. Nämnden ställde sig bakom ett förslag om att införa obligatorisk utbildning i forskningsetik för doktorander på samtliga fakulteter, motsvarande 2 veckor (3 hp), vilket Rektor beslutade 28 mars 2019. Nämnden beslutade vid sammanträdet den 8 april 2019 att avsätta universitetsgemensamma medel för utveckling av fakultetsspecifika kurser med totalt 500 000 kronor. Utbildningen är obligatorisk för alla doktorander som antas fr.o.m. 2021-01-01.

7. Att kartlägga hur handledarutbildning och fortbildning av handledare ser ut och organiseras vid fakulteterna och undersöka möjligheter till samordning och samsyn.

Tidsplan: arbetet inleds med ett temanämndmöte våren 2018

Ansvariga: Forskningsservice

Ett halvdagsseminarium för nämnden rörande handledarutbildning hölls den 9 april 2018. Här deltog representanter från de olika avdelningarna för

högskolepedagogisk utveckling vilka redogjorde för befintlig utbildning av handledare. Nämnden informerades även om handledarutbildningen vid Umeå universitet genom universitetsadjunkt Agnetha Lundström. Under hösten 2019 genomfördes en kartläggning av befintliga handledarutbildningar vid Lunds universitet. Kartläggningen ska utgöra ett underlag för analys om hur universitetet kan arbeta med att stärka och samordna handledarutbildningarna samt möjliggöra att fakulteterna kan leva upp till obligatoriet, att samtliga handledare vid Lunds universitet ska ha genomgått en handledarutbildning. En preliminär rapport diskuterades i nämnden vid sammanträde 16 december 2019. Nämnden avser utse en arbetsgrupp med uppdrag att utreda samordning och samsyn av handledarutbildningen vid Lunds universitet.

8. Att följa upp fakulteternas kvalitetssäkringsprocesser och utvärderingar av forskarutbildningen.

Tidsplan: löpande

Ansvariga: Kvalitet och utvärdering och Forskningsservice

Vid sammanträde den 26 februari 2018 rekommenderade nämnden rektor att fatta beslut om *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling* (STYR 2016/179) samt *Föreskrifter gällande kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet* (STYR 2016/179). Vid sammanträde den 9 april 2018 beslutade nämnden att tillgängliggöra *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå* (STYR 2016/179).

9. Att undersöka behovet och om sådant föreligger, utforma ett dokument där rättigheter och skyldigheter gällande forskarutbildningen vid Lunds universitet sammanfattas.

Tidsplan: färdig senast dec 2019

Ansvariga: Forskningsservice och Lunds universitets studentkårer

Behovet har undersökts i diskussion med vice ordförande i Lunds universitets studentkårer. Det konstaterades att behovet av en sådan rättighetslista inte finns, men behovet av ett informationsmaterial för doktorander kvarstår och listats som en aktivitet i nämndens Verksamhetsplan 2020-2021. Det fanns före 2012 en s.k. ”rättighetslista” för doktorander: *Riktlinjer för relationer mellan institutioner/fakulteter och forskarstuderande vid Lunds universitet*. Bestämmelserna i dessa riktlinjer infogades till största delen i det dokument som numera benämns *Föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Lunds universitet*.

Utöver ovanstående aktiviteter från forskarutbildningsnämndens verksamhetsplan har exempelvis följande ärenden behandlats under verksamhetsperioden 2018 – 2019:

- Rekommendation att Rektor ska fatta beslut om *Riktlinjer för förlängning av anställning som doktorand pga. förtroendeuppdrag inom studentorganisationer och studentrepresentation* (STYR 2017/1715).
- Rekommendation att Rektor ska fatta beslut om att revidera universitets *Föreskrifter för utbildning på forskarnivå* (STYR 2018/562) för att innefatta frågor om indragning och återfående av handledning och andra

resurser för en doktorand.

- Fastställt *Handläggning av beslut om indragning och återfående av rätten till handledning och andra resurser för en doktorand (V 2017/458)*.
- Nämnden beslutade att tilldela medel för utveckling av en examensenkät för forskarutbildningen.
- Nämnden har diskuterat en tolkning av ändrade bestämmelser i högskoleförordningen (5 kap, 4a §) rörande studiefinansiering för doktorander med externt stipendium. Vid sammanträde 2018-09-24 enades nämnden om preciseringar av högskoleförordningens bestämmelser, dock med reservation från fackförbundet ST.
- Nämnden har blivit informerad om inrättandet av forskarskolan Agenda 2030, och hur den är tänkt att fungera.
- Nämnden har diskuterat och lämnat synpunkter på utredningen om hinder och möjligheter i samarbeten över fakultetsgränserna, med särskilt fokus på samarbete mellan universitetets forskarutbildningar.
- Nämnden har diskuterat och lämnat synpunkter på universitetets *Omvärldsbevakning 2019*, ur ett forskarutbildningsperspektiv.
- En inventering av universitetets forskarskolor har genomförts för att kartlägga vilka forskarskolor som finns och hur de fungerar. Agenda 2030 fick i uppdrag att skapa ett nätverk mellan befintliga forskarskolor.
- Nämnden har diskuterat och lämnat synpunkter på universitetets *Handlingsplan för internationalisering*, ur ett forskarutbildningsperspektiv.
- En arbetsgrupp har inrättats med uppdrag att revidera två styrdokument för forskarutbildningen, *Föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Lunds universitet* samt *Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Lunds universitet*.

Lund som ovan

Bo-Anders Jönsson
Vicerektor för forskarutbildning

---

i

Förteckning över ärenden som har till syfte att bevaka och stärka forskarutbildningens kvalitet och därmed gagna doktorandernas arbetsmiljö och studievillkor

- Information om tilläggsfinansiering för doktorander antagna med externa stipendier som huvudsaklig finansiering.
(Sammanträde 2018-02-26, §10. Denna punkt följs upp vid samtliga sammanträden under 2018-19).
- Beslut att ställa sig bakom Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning (se även aktivitet punkt 8).
(Sammanträde 2018-02-26, §11)
- Beslut att tilldela medel till fakulteterna för pilotutvärdering av forskarutbildning.
(Sammanträde 2018-02-26, §12)
- Beslut att tilldela medel för utveckling av programvara för en universitetsgemensam exitenkät
(Sammanträde 2018-04-09, §5)
- Diskussion om hur många doktorander LU ska ha mot bakgrund av statistiska rapporter från UKÄ, Statistiska centralbyrån och LERU som visar på vikande antal.
(Sammanträde 2018-12-10, §7)
- Information om karriärstöd för akademisk personal (se även aktivitet punkt 5).
(Sammanträde 2019-02-25, §7)
- Information om SERU – ett internationellt konsortium där Lunds universitet deltar. SERU samlar med hjälp av enkäter in information om bl.a. studenternas erfarenhet av sin utbildning, hur doktoranderna förbereds för arbetslivet mm.
(Sammanträde 2019-06-17, §6)
- Diskussion och workshop om omvärldsbevakning med fokus på hur faktorer i omvärlden kan påverka universitetets forskarutbildning.
(Sammanträde 2019-06-17, §8)